

OBSAH

Kapitola první. ŘEČ A MYŠLENÍ.

Strana

§ 1. Jakou cestou možno a nutno postoupiti od elementárních jevů a činností k složenějším. Otázka, co vyputilo synthesesu prvků duševních a složený útvar, který podmiňoval další vývoj	2
§ 2. Činitel ten je týž, jenž tvoří vzpružinu duševního vývoje vůbec. Snaha se dorozuměti	3
§ 3. Význam její pro duševní vývoj	5
§ 4. Výsledek její řeč. Poměr řeči k myšlení vůbec	6
§ 5. Otázka o synthese prvků v složitější úkazy bude rozřešena otázkou o původu řeči. Je to problém čistě psychologický; žádná jiná věda nemá prostředků k jeho rozřešení	10
§ 6. Co je řeč a formulace otázky	13
§ 7. Starý spor, zdali vznikla řeč <i>φύσει</i> či <i>θεσει</i> . Původ řeči u scholastiků. Řeč dilem božím. Herder. Haman	14
§ 8. Nativism a empirism. S psychologického stanoviska jsou obě alternativy, jež určovaly dříve stanovisko k nalezení původu řeči, bezvýznamny	18
§ 9. Dříve než vznikla řeč, dorozumívali se lidé posuny. Co je posun a proč se hodí za prostředek dorozumívací.	20
§ 10. Druhy posunů.	24
§ 11. Řeči posunkové: <i>a)</i> hluchoněmých, <i>b)</i> národů divokých, <i>c)</i> tradicí uchovaná u jižních národů evropských, <i>d)</i> spolková a klášterní	27

§ 12. Jakých posunů užívá se v řečech posunkových	30
§ 13. Proč nezůstalo při řeči posunové	33
§ 14. Posun zvukový	36
§ 15. Mluvidla	37
§ 16. Artikulace	39
§ 17. Symbolika hlásek	44
§ 18. Druhy zvukových posunů: interjekcionální, napodobovací, zvukomalebné, upozorňující	47
§ 19. Jak se z posunu zvukového stalo slovo	52
§ 20. Theorie interjekcionální a onomatopoická	56
§ 21. Význam vzniku slova jakožto prvku dalšího vývoje	60
§ 22. Složky slova	62
§ 23. Důsledky toho pro poměr slovního výrazu k představě jím označené	63
§ 24. Odlišení obsahové stránky dojmů od citové a volní	66
§ 25. Myšlení a jeho objektivní ráz. Vývojem myšlení, jakožto obsahové stránky, representován jest vývoj duševní vůbec, neboť citění a snažení jest tím podmíněno. Proto jednáme nejprv o myšlení	69

Kapitola druhá.

SOUZENÍ.

§ 26. Nejjednodušší případy styku představ označených slovy. Aplikace zákonů asociačních na skupiny slovní	73
§ 27. Definice myšlení. Nejjednodušší pochod myšlení jest soud	76
§ 28. Definice soudu a druhy soudů základních	77
§ 29. Predikace; vznik kategorií grammatických	80
§ 30. Představy obecné (obrysy), význam jich pro vývoj myšlení	87
§ 31. Jak pohlíželi filosofové na schopnost tvořiti představy obecné	90
§ 32. Jaké výhody přinášejí představy obecné pro dorozu- mívání. Z toho požadavek mysliti v pojmech. Definice pojmu	93
§ 33. Rozdíl představy obecné a pojmu. Utvoření pojmu není zárukou reální existence jeho obsahu. Hypostasování (zvěčnění) pojmu u Platona a ve filosofii vůbec	96
§ 34. Definice soudu a kritika názorů v té příčině	101
§ 35. Brentanovo ponětí soudu. Impersonalia	104
§ 36. Jerusalemové ponětí soudu. Personifikace	111

Kapitola třetí.

POZNÁVÁNÍ.

§ 37. Poznávání, vědění, pravda, pravdivost myšlenky	116
§ 38. Víra, přesvědčení. Lehkověrnost prvních lidí	117
§ 39. Víra v auktoritu; čím je podporována	121
§ 40. Víra náboženská. Její přirozený původ a přirozené vysvětlení. Věřiti v existenci bytostí nadpřirozených není původně podstatou víry náboženské; v tu existenci nemusel věřiti zprvu, byl o ní přesvědčen vnímáním. Na pozdějších stupních víra náboženská je vírou v auktoritu lidskou	123
§ 41. Subjektivní a objektivní pravdivost myšlenky. Kriterion objektivní pravdivosti	125
§ 42. Rozum a víra	129
§ 43. Poznání absolutní a relativní. Domněnka, metafysika	131
§ 44. Věda. Duch vědecký a filosofický. Zvědavost a zvědavost	134
§ 45. Logika, věda o správném myšlení	138
§ 46. Omyly; druhy omylů	139
§ 47. Klamy smyslové vůbec	139
§ 48. Klamy smyslové vznikající neshodou smyslů	141
§ 49. Klamy smyslové u téhož smyslu způsobené nesprávným užitím téhož měřítka	144
§ 50. Užitím různých měřítek	146
§ 51. Protiklamy a přeludy (iluze)	155
§ 52. Halucinace	159
§ 53. Psychické příčiny jejich	164
§ 54. Vidění	170
§ 55. Logické chyby	172

Kapitola čtvrtá.

SESTROJENÍ PŘEDSTAVY SVĚTA.

§ 56. Svět jest má představa. Složky této představy	175
§ 57. Představa času. Čas jest pojem a není dán a priori, nýbrž vzniká ze zkušenosti a posteriori	177
§ 58. Tautologie v ponětí času u některých psychologů a filosofů	182
§ 59. Jak vzniká představa času. Základní časová ponětí	184
§ 60. Řada časová, doba, věčnost	187

§ 61. Přirovnávání dob a rytmus	190
§ 62. Subjektivní odhadování délky dob	193
§ 63. Objektivní měření času	195
§ 64. Měření trvání dějů psychických	199
§ 65. Představa prostoru. Její aposteriosnost. Realita prostoru. Základní ponětí prostorové	202
§ 66. Uvědomění sousednosti, plošnosti, vzdálenosti	205
§ 67. Zrakový vjem vzdálenosti a třetího rozměru	210
§ 68. Účast ostatních smyslů při vnímání prostornosti. Herbartův výklad	214
§ 69. Prostor prázdný a představa předmětu	216
§ 70. Vlastnosti předmětu. Velikost	218
§ 71. Pojem prostoru nekonečného	219
§ 72. K dějinám názoru o prostoru. Nativism a empirism	222
§ 73. Hypotese nativistické	227
§ 74. Hypotese empirické a prostředkovací	230
§ 75. Představa pohybu. Co je pohyb	232
§ 76. Psychologická analýsa pohybu. Vjem pohybu, rychlost, klamy	234
§ 77. Ponětí změny	239
§ 78. Ponětí děje a příčiny	243
§ 79. Vývoj ponětí příčinnosti. Síla	247
§ 80. Energie	253
§ 81. Zákon příčinnosti	255
§ 82. Nemožnost vystihnouti kausální nexus veškerenstva	259
§ 83. Pojem náhody. Ponětí možnosti	261
§ 84. Ponětí účelu. Účeloslovné a mechanické nazírání na svět	266
§ 85. Představa osobnosti	270
